

MOGYE – oktatók szerepe és felelőssége

DR. ÁBRÁM ZOLTÁN

Sokan és sokféle véleményt fogalmaznak meg sokszor kevés információ és nem megfelelő rálátás birtokában. Így van ez a marosvásárhelyi orvosképzés ügyében is, azon belül a magyar tanári kar megítélésekor. A helyzet nyilvánvalóan bonyolult, én magam állapítottam meg ezt egy korábbi írásomban. „Hogy a metaforikus képnél maradjak: a sokfelé húzó lovak helyett ideje lenne már két olyan paripát befogni a magyar orvosképzés szekérrúdjához, amely jó irányba és minél előbbre vinné a szekeret.” A széthúzás nem kicsi, a sorokat rendezni kellene, de azért kikérem magamnak, hogy egyesek állástalanságba száműzzenek tüntetni, azaz ötven férőhelyes sátrakat hoznának létre »a MOGYE utára tett magyar tagozata« részére (Tusványoson osztogatott szórólap, 2018. július 28.), mások pedig nyeg-

lén úgy vélekedjenek, hogy „egy-két ritka kivételtől eltekintve – a vezető magyar professzorok bűnös módon szó nélkül asszisztálnak.” (Erdélyi Napló, 2018. szept. 6.) Ugyanis nem csupán egy-két magyar professzor és más rangú oktató volt annak idején Schmidt Pál államelnök meghívottja egyenes kiállása miatt, sőt a MOGYE etikai bizottsága elé állított és a DNA-ra citált tanárok száma is meghaladta az egy-kettőt.

Amúgy ismételt tudatosítani szeretném: a magyar oktatók feladata alapvetően a szakmaiság biztosítása és általa a magyar oktatás színvonalának, egyáltalán a magyar oktatás lehetőségének a fenntartása. A mi elsődleges szerepünk és felelősségünk az, hogy a mindenkorai lehetőségekhez mérten versenyképesek legyünk az adott elvárások szerint, hallgatóinknak minél több hasznos ismertet és üzenetet fogalmazunk meg, (magyar) államvizsgások témavezetői és – esetleges egyetemi karrierre pályázó – doktoranduszok irányítói legyünk. Ezt a feladatot sem politikusok, sem újságírók, sem más szakmabeliek, sem közemberek nem tudják teljesíteni, hacsak valahol nem intéznek el maguknak szakvizsgát, doktorátust, kutatási beszámolót, ISI-s cikkeket és miegymást. Szóval ez a mi közös és elsődleges feladatunk, amire rátevéődhet egyesek

szerepvállalása az egyetem – amúgy szavazógépezetként működő – vezető testületeiben, vagy lelkiismeretük szavának a hallatása mások nemtetszése ellenére is. Nekünk nem feladatunk sem az országgyűlésben apellálni a jogfosztások ellen, sem az egyetemmel szemközi parkban tüntetni a magyar oktatásért. Amiként senkinek sem lehet célja a munkaszereződésünk megszüntetése, sőt lassacskán veszélyességi pótlékot érdemelnénk ki, hiszen a romániai magyar orvosképzés bármely formája csakis velünk képzelhető el. A magyar oktatói kar mennyiségi és minőségi fejlődésével, potenciális vendégtanárokkal kiegészülve. Megszívulva a MOGYE ex-oktatójainak, a Kárpát-medencei magyar oktatás fejlesztéséért felelős helyettes államtitkári tisztségbe avanszált volt kollégánk véleményét: „a magukat hivatalosan magyarnak megjelölő MOGYE oktatóknak (mintegy 120 fő) kb. fele alkalmas arra, hogy a magyar nyelvű oktatásért és a magyar oktatásban résztvevő személyekért (hallgatók és oktatók) morálisan és adminisztratív téren nyíltan kiálljanak.” [mínusz két személy – szerk. megj.] Azt is szeretném axiómaként kijelenteni, hogy egész közösségünk érdeke – kiváltképpen versenyvizsgával az egyetemre bejutott hallgatóké –, hogy évről évre magyar

végzősök kapjanak orvosi, fogorvosi, gyógyszerész diplomát az úgy-ahogy létező és működő marosvásárhelyi magyar oktatás haszonélvezőiként. Igenis, a főszereplők maguk az egyetemi hallgatók, a magyar orvosképzés célkeresztjében ők állnak, még akkor is, ha igen jelentős hányaduk orvosdiplomával a zsebében nem idehaza fogja hivatását, szakmáját, pénzkeresetét teljesíteni. Nem áll az erdélyi (magyar) beteg, páciens mellé az, aki a gyógyításnak, orvoslásnak, egészségmegőrzésnek nevezett folyamatnak a fő-főszereplője. A gyógyításnak-megelőzésnek elkötelezett egyetemisták, végzetek, orvosok, azaz mostani, volt és leendő tanítványaink mellett már mi, az oktatóközösség vagyunk a legfontosabb szereplők az orvosképzés, azon belül az erdélyi magyar orvosképzés folyamatában. Ennek a felelősségét hordozzuk, ki-ki szakmaisága, lelkiismerete, adottságai szerint. Egy sajátos értékrendű világban, ahol a gyógyító alázatot, a jobbitási szándékot sokaknál a hatalomvágy, irigység, kereszttetevés váltja fel. Persze, még lehetnek főszereplői a magyar nyelvű orvosképzésnek: a tanügyi törvény betartásáért küzdő karakán politikustól a következetesen tudósító és helyzetilemző újságíróig, a kiegyensúlyozott véleményt megfogalmazó közembertől a ren-

díthetetlen emberjogi harcosig. Velük szemben azonban mi, a MOGYE magyar tagozatának oktatói vagyunk azon kiváltságosak, akik a magyar nyelven zajló orvosképzés szakmai és gyakorlati feltételeit biztosítani tudjuk. Miközben tény és való: az oktatói közösség rendkívül sokszínű, hiszen tagjai sorában éppúgy jelen vannak a már-már hősök és áruelők, a drukkerek és az ellen-drukerek, az áldozatok és a közömbösek. Olyanok vagyunk, amilyenek, de mégis megkerülhetetlenek. Képesítés nélküliekkel nem helyettesíthetők az orvosképzés folyamatában, és máshonnan, Magyarországról érkezőkkel legfeljebb annyira pótolhatók, hogy az akkreditáció biztosított legyen. Azért lenne szükség a magyar oktatás tanügyi törvény által előírt autonóm önszervezésére, hogy ez a nem túl népes oktatói közösség minőségileg is gyarapodjék, és mind szakmai, mind érzelmi-identitási szempontból a jelenleginél jobban megállhassa a helyét. Hogy ki-ki jobban megtalálja a szerepét – és a felelősségét. Hogy jelképes csatározás és lövészárokból való húzóadás helyett nyugodtabb teremtő légkörben véghezvessük oktatóként körvonalazott szakmai, nevelő, gyógyító tevékenységeinket.

A szerző a MOGYE oktatója

A holnap Európája

SZÓCS LÁSZLÓ,
MAGYARIDŐK

Egy friss hír szerint a washingtoni kongresszus kétharmados többséggel elítélte Nevadát, amiért – ellentétben az Egyesült Államok más részeivel – ezen állam több megyéjében is legális a prostitúció, ami sérti a férfiak és nők egyenlőségét. A kongresszus elítélte Texast is, mert szerepelnek a büntető törvénykönyvében az azonos neműek érintkezését ellehetetlenítő szódómatörvények. „Megengedhetetlen az amerikai értékek, a jogállamiság illetlen megsértése, az emberi méltóság és a szabadságjogok lábba tiprása” – hangoztatta Joe Doe, az Amerika-ellenes tevékenységet vizsgáló bizottság jelentéstevője.

A hír természetesen fake news, azaz fikció, noha Nevadában és Texasban valóban vannak ilyen szabályok. Csak éppen magára valamit is adó politikai entitás nem hadakozik a saját alkotóelemeivel, mert akkor egyre jobban meggyengül, pusztulásra van ítélve. Szétesőfélben lévő családok mállanak így szét. A Római Birodalom sem úgy szűnt meg, hogy kiálltak a mikrofon elé, és bejelentették egy sajtótájékoztatót, hanem Odoaker germán törzsfő egyszer csak deponálta az utolsó császárt, Romulus Augustulust. Mert utóbbi gyenge volt: nem értette az idők szavát, és képtelen volt megvédeni magát.

Ha nagyon pesszimisták vagyunk, Romulus Augustulus ma Jean-Claude Juncker, egy a lábán állni alig tudó luxemburgi előnyugdíjas, míg hűségese fegyverhordozója a 2019-ben ugyancsak visszavonuló Judith Sargentini,

az EP Magyarország-jelentéstevője. És itt van közöttünk minden egyes nap, hatalmas szálem alejkummal köszön be Odoaker is: 24 óra leforgása alatt egy németet tett el láb alól Köthenben, miután már Chemnitzben is aktív volt, majd hét embert sebesített meg Párizsban, végül egy magyar nőt kényszerített szexuálisan egy pesti mosdóban.

Lehet ezt bombasztikusan harmadik világháborúnak vagy a Nyugat alkonyának nevezni, de nem ez a lényeg. Aki nem érti, hogy miről szól ma Európa: a tegnapi terrormerényletek után a mai, fű alatti, szisztematikus nyomulásról – egy kis emberölés, egy kis nemi erőszak –, az vagy nagyon hülye, vagy pedig nagyon rosszindulatú azzal a népeséggel szemben, ami mi vagyunk, akik évszázadok óta itt élünk, bánatban, örömben.

Az Európai Parlament, ha némi matematikai ügyeskedéssel is, de megszavazta a hazánkat elítélő Sargentini-jelentést. Ám ez elsősorban mégsem Magyarországnak és az Orbán-kormányának, hanem azoknak lesz rossz, akik a koncepciós eljárást támogatták. Először is: az eljárás befuccsol, a lengyel vétó miatt az EU tanácsa nem függeszti fel hazánk uniós szavazati jogát. Az érvelés legpofát-

lanabb eleme, amikor azt mondják, hogy a jelentés a magyarok érdekében született. „Mit gondolnak, ki választotta meg a magyar kormányt? Hóféherke és a hét törpe?” – mutatott rá egy lengyel képviselő. Most ugyanis az európai balliberális oldal gondoskodott annak a mintegy hárommillió embernek a minél nagyobb mozgósításáról májusi EP-választásokra, aki előbb az Orbán-kormány bevándorláspolitikájára, majd magára a kormányra szavazott, most pedig Strasbourgban levegőnek nézték. Európa más része sem ül majd a babérjain. A mai arányok mellett 2019-ben egyedül a német radikális jobboldalról másfél tucat képviselő masírozik majd Strasbourgba az immár nem Merkel, hanem Macron vezette „elitek Európájának” ellensúlyozására. És ez csak a jéghegy csúcsa lesz a holnap Európájában. Sargentini pedig tíz év múlva, szintén szép emlékü elődjével, Rui Tavaressal egy kávé mellett megbeszéli majd Rinkebyben, Stockholm horrornegyedében, hogy melyikük írt pócebb jelentést Magyarországról.

– Sukran – köszönik meg arabul a pincérnek a feketelevest. A harmadik haver, Juncker ezúttal száraz marad: a vallási előírások miatt vízipipával kell beérnie.

Judith Sargentini (elől, középen) az EP-ben sokan megtapsolták

A probléma maga

ROSTÁS SZABOLCS

„Nagyjából semmit”. A tanévkezdés óta minden nap ez a tömör és velős válasz érkezik első osztályos kisebbik fiunktól, amikor arról faggatjuk, értett-e valamit a románórán. A több mint ötvenezer erdélyi magyar elemista társához hasonlóan az ő osztályához is olyan romántanárt osztott le a tanfelügyelőség, aki egy vak hangot nem ért vagy beszél magyarul, ennek következtében nem nagy fantázia kell elképzelni a süketek párbeszédére hajazó tanórát. Amelynek első számú küldetése az kellené legyen, hogy megismertesse a nemzeti kisebbségekhez tartozó kisdíkokat az állam nyelvének alapjaival – nem utolsósorban pedig megszerettesse velük.

Persze túlságosan nem stresszeljük magunkat, előbb-utóbb úgyis megtanul románul a gyerekek. Viszont nagyon nincs rendjén, és ellentmond a didaktika alapszabályainak, hogy hat-hét-nyolc éves, az anyanyelvükön társalogni épphogy megtanuló kisiskolásokat bedobnak a mély vízbe, és arra kényszerítik őket, hogy a lehető legnehezebb módszerrel próbáljanak elsajátítani egy idegen nyelvet. Számos magyarázat, találgatás napvilágot látott már azal kapcsolatban, mi motiválhatta a román oktatási minisztert annak a rendeletnek a kibocsátására, amely a tanítók helyett román nyelv és irodalom szakos szaktanárookra bízta a kisebbségi elemi iskolák román nyelv-oktatását. A hivatalos indok-

lás ugye az, hogy a tanügyi tárca vezetője szerint ezzel véget lehet vetni a jelenlegi állapotnak, amikor a kisebbségi – elsősorban magyar – diákok jelentős része még a középiskolában is alig tanul meg románul, az érettségien pedig elhasal. Tengernyi szakértői véleményt állítja ennek az ellenkezőjét, azt, hogy a most bevezetett módszerrel még nehezebben sajátítható el az állam nyelve. Akadnak olyan vélemények is, miszerint a miniszteri rendelet egyszerűen a katedra mögül kiszorított román pedagógusokat kívánta álláshoz juttatni, vagy hogy éppenséggel a marosvásárhelyi katolikus gimnázium újraindításának jóváhagyását igyekezett ellensúlyozni, keresve a többségi nacionalista tábor kegyeit.

Így utólag végül is édesmindegy, mi lehetett ennek a szakmai és politikai szempontból egyaránt tartatatlan, a romániai kisebbségek érdekeivel ellentétes intézkedés mozgatórugója. A nagyobb baj az, hogy ismét bebizonyosodott: a román állam nem azzal van elfoglalva, nem azon igyekszik, hogy megoldja az országban élő őshonos nemzeti kisebbségek gondjait. Ellenkezőleg, a román hatóságok újabb és újabb akadályokat gördítenek a kisebbségek elé, akiknek immár az identitásmegőrzés, az anyanyelv- és jelképhasználat vagy az anyanyelven történő oktatás terén is szerzett jogok megőrzéséért kell harcolniuk. Ami, mondani sem kell, egyáltalán nem növeli a kisebbségi közösségek komfortérzetét, nem arról győzi meg őket, hogy egyenjogú polgárai ennek az országnak. Bukarest ugyanis nem a megoldást jelenti ebben a tekintetben, sajnos Bukarest maga a probléma. És e téren csak szépségtapaszt jelent, ha a súlyosan elhibázott tanügyi rendeletet politikai alkuk – és nem szakmai érvek – alapján visszavonják majd.